

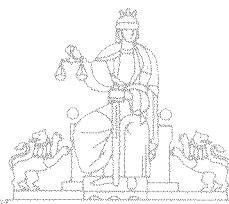
ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

служба „Регистратура“ 2 -

Изх. №

U-181

Дата на регистриране: 12.03.2018

РЕПУБЛИКА БЪГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

Изх. №

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. №

КП-853-03-11

гана

12.03.2018 г.

ДО**Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
НА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

На Ваш изх. № КП-853-03-11/26.02.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

Във връзка с писмото Ви под горния номер, приложено, изпращам на Вашето внимание становище на съдиите от Наказателна колегия на Върховния касационен съд на РБ относно изпратените ни за съгласуване законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 854-01-1, внесен от Корнелия Нинова и група народни представители на 18.01.2018 г. и законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 854-01-11, внесен от Красимир Богданов и група народни представители на 21.02.2018 г.

Приложение: съгласно текста.

С уважение,

**ПАВЛИНА ПАНОВА
ЗАМЕСТИК - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВКС
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА ВКС**

С Т А Н О В И Щ Е

на Общото събрание на Наказателната колегия на

Върховния Касационен съд

относно: Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, №854-01-1, внесен от Корнелия Нинова и група народни представители на 18.01.2018 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, №854-01-11, внесен от Красимир Богданов и група народни представители на 21.02.2018 г.

1. По отношение законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, №854-01-1.

Общото събрание на Наказателната колегия на Върховния касационен съд е дало становище по този законопроект, изпратено на 06.02.2018 г. до Председателя на комисията по вероизповеданията и правата на човека към Четиридесет и четвъртото Народно събрание.

Независимо от това, отново предоставяме на Вашето внимание нашето становището.

С предложения законопроект се цели промяна в особената разпоредба - чл.161 от НК, като престъплението по чл.129 от НК, когато телесната повреда е причинена на възходящ, низходящ, съпруг, брат или сестра от частен характер /преследва са по тъжба на пострадалия до съда/ се определя вече като престъпление от общ характер, от категорията на „публично-частните“. Мотивите за предложената промяна са свързани със затруднения на пострадалия в ефективното събиране и представяне на

доказателства, релевантни към доказването на престъплението, от една страна, а от друга- практическа невъзможност за организиране на обвинението от пострадалия, поради наличието на близост с извършителя, зависимост, страх и други подобни причини.

Изложените към законопроекта мотиви не убеждават в необходимостта от промяна на характера на престъплението по чл.129 от НК, когато умишлените средни телесни повреди са извършени между лица с определена в закона родствена връзка.

Съгласно чл.13 и чл.14 от НПК, съдът е длъжен да разкрие обективната истина като обективно, всестранно и пълно изследва всички обстоятелства по делото. Това означава, че съдът, независимо от инициативата на страните или липсата на такава, служебно може да събира доказателства, винаги, когато счете, че за разкриването на обективната истина те са необходими. С други думи, затруднението на пострадалия в събирането или представянето на доказателства, ефективно се преодолява чрез задължението на съда сам да извърши всички действия, нужни за цялостното изясняване на обстоятелствата по делото и правилното прилагане на закона. На следващо място, разпоредбата на чл.48 ал.1 от НПК дава възможност, когато пострадалият не може да защити своите права и законни интереси, например поради състояние на зависимост от подсъдимия, прокурорът да встъпи в образуваното по тѣжба на пострадалия производство и да поеме обвинението, а съгласно нормата на чл.49- той служебно може да образува наказателно производство за престъпление от частен характер, при наличието на вече посочените предпоставки. Ето защо, процесуалният закон и към настоящия момент предвижда достатъчно гаранции за защита правата на пострадалите лица, тогава, когато осъщественото спрямо тях престъпление е от частен характер.

По-нататък, обстоятелството, че престъпленията, които се преследват по тъжба на пострадалия /от частен характер/ се разглеждат само от съд, като липсва досъдебната фаза на процеса, дава възможност за тяхното по-бързо приключване с окончателен съдебен акт. Промяната на характера на престъплението по чл.129 от НК, когато е осъществено между роднини или съпрузи, обосновава провеждането и на досъдебно производство, което ще доведе до темпоралното забавяне на цялото наказателно производство-негативен фактор за пострадалия на фона на влошените отношения с подсъдимия.

И на последно място, доколкото става въпрос за отношения между лица, с родствени или близки връзки, независимо от извършеното престъпление по чл.129 от НК, намесата на държавата следва да бъде ограничена. Отнемането на възможността на пострадалия по негово искане да се прекрати наказателното производство не държи сметка за обстоятелството, че именно той е инициатор на производството и при благоприятна промяна в отношенията с подсъдимия следва да притежава и кореспондиращото право да оттегли тъжбата си, за да се прекрати производството.

Относно предложената промяна за създаване на квалифициран, по-тежко наказуем състав на престъплението по чл.296 от НК, ОСНК на ВКС не установи проблеми нито от правно, нито от техническо естество.

2. По отношение законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, №854-01-11.

За обективната съставомерност на престъплението по чл.238 ал.1 от НК, в сегашната му редакция, се изисква *случаят да не е маловажен*, като

именно този признак обосновава разграничението между наказателната и административна отговорност. Заличаването на думите „*в немаловажни случаи*“ ще създаде сериозен проблем с оглед ненарушаване на принципа *non bis in idem*. По буква „а“ на чл.238 ал.1 от НК е криминализиран риболова в „*рибостопански води с взривни, отровни и зашеметяващи вещества и средства или всякакъв вид мрежи*“. В чл. 35 ал.1 от ЗРА се забранява стопанския и любителския риболов в рибостопански води с взривни материали, отровни и упойващи вещества; електрически ток и технически устройства и съоръжения за улов с електрически ток и лъчения, като за нарушението на тази забрана е предвидена административно-наказателна отговорност, съгласно чл.74 от ЗРА. Буква „б“ на чл.238 ал.1 от НК акцентира на друго обстоятелство от обективна страна - „*в запазени места или при маловодие*“, а буква „в“ – „*в непромишлени води през размножителния период на рибата*“.

В чл. 32 от ЗРА е регламентирана забрана за улов в рибостопански води на риба и други водни организми през периода на тяхното размножаване, а в разпоредбата на чл.34 ал.1 е въведена забрана за любителски риболов в реките, когато количеството вода в тях е под минимално допустимия отток. При нарушение на тези правни норми, съгласно чл.70 и чл.72 от ЗРА, виновните лица носят административно-наказателна отговорност.

В буква „г“ на чл.238 ал.1 от НК се криминализира улова на риба, която е от застрашени от изчезване видове. В т.19 от Допълнителните разпоредби на Закона за биологичното разнообразие /ЗБР/ , „застрашен вид“ е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него. Застрашените видове са определени в Приложение №3 към чл.37 от ЗБР. Съгласно разпоредбата на чл.38 ал.1 т.1 от закона , „*за животинските видове от приложение № 3 се забраняват всички форми*

на умшлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи“, като за нарушение на тази забрана се носи административно-наказателна отговорност, съобразно нормата на чл.125 от ЗБР.

Във всички тези хипотези именно критерият „*немаловажни случаи*“ /който със законопроекта се предлага да отпадне/ отграничава престъплението от административното нарушение.

На следващо място, в настоящата редакция на чл.238 ал.1 от НК изпълнителното деяние е „*улови*“. Съгласно т.26 от Допълнителните разпоредби на ЗНА „*риболов*“ е „*поставянето на разрешени уреди и средства във водата за улов на риба и други водни организими, извеждане на улова от водата,неговото пренасяне и превозване*“. Деянието е резултатно и се счита за довършено, когато рибата е извадена от естественото ѝ местообитаване и субектът на престъплението е установил своя фактическа власт върху нея. В доктрината се приема, че „предвид използвания свършен вид на глагола и условието случаят да е немаловажен, *опитът да се улови риба* следва да се наказва по административен ред, ако са нарушени изискванията, установени със ЗРА.¹

В случай на промяна на изпълнителното деяние от „*улови*“ на „*лови*“ /престъплението от резултатно се превръща в такова на просто извършване/ и отпадане на обективния признак „в немаловажни случаи“ ще се стигне до положение, че подобна деятелност винаги ще осъществява състав на престъпление и ще се изключи административно-наказателната отговорност.

¹ Гунева, Момяна , Любомир Новиков и колектив. Престъпления против околната среда. София, 2015, с.93